

עופר קרול - אמבר
oferk@ambar.co.il

צינון-ישיר או עקיף

מחשבות בעקבות פגישה שנערכה ב"חוות שחפים"

ביוזמת **יעקב שחף** מ"חוות השחפים" בהר הנגב, נערך דיון בשני נושאים שנמצאים על הפרק. האחד, צינון ישיר על גוף הפרות, או צינון כל הסככה, או צינון משולב. השני, חליבה רובוטית כתחליף לעובדים זרים. הכתוב להלן אינו דוח אלא ההבנות שלי בנושאים שנדונו

בה גם צינון וגם חיטכון במים, בחשמל ובעבודה. במצב הנוכחי ומתוך הסתכלות על מה שכבר נעשה, אני מתרשם מאד לטובה במערכת המשלבת צינון ישיר בחצר ההמתנה, יחד עם הורדת הטמפרטורה בסככות ואין האחד בא במקום השני. ■

ערכל סמיך בחוות שחפים

צינון ישיר או צינון המבנה

צינון ישיר יעיל שומר על טמפרטורת הגוף של הפרה ברמה של כ- 38.0° עד 38.5° . במקרים רבים, בהתאם לתנאים בסככות, אפקט הצינון נעלם כבר כשעתיים, לאחר שהפרות חוזרות מהצינון בחצר ההמתנה. צינון הסככה, באם הוא נעשה כראוי, (ניתן לראות דוגמאות מצליחות ברפת בית זרע וב"שביל החלב" בכפר ויתקין) מאפשר תנאים שמונעים עלייה של טמפרטורת הגוף בין החליבות. מכאן, שאין סתירה בין השניים - הפרות יקבלו צינון ישיר לפני החליבה בחצר ההמתנה ואילו, כשהן חוזרות לסככה, צינון המבנה יעזור להן לשמור על טמפרטורת גוף בסביבה נעימה.

אין סתירה בין השניים - הפרות יקבלו צינון ישיר לפני החליבה בחצר ההמתנה ואילו, כשהן חוזרות לסככה, צינון המבנה יעזור להן לשמור על טמפרטורת גוף בסביבה נעימה

התוצאה: צינון מיטבי שמאפשר יותר שעות רביצה והעלאת גרה. הנושא בדיון היה בטכנולוגיית הצינון בסככות ובפוטנציאל שלו לחסוך במים ובחשמל, תוך מתן תנאים כאלו, שאפשר יהיה לצמצם בהובלת הפרות לחצרות צינון בין החליבות ובהרטבה מסיבית ליד האבוסים. מוסכם שראוי לערוך ניסויים מבוקרים לקבלת מסקנות חד משמעיות. מאידך, נראה שהמשקים הבודדים שכבר הקימו מערך של צינון הסככות בשילוב של סגירת הסככה, שילוב מתזים בלחץ 100 אטמוספרות ומאווררי תקרה, שתורמים לתזוזה מתמדת של האוויר בסככה, מראים שיפור בולט בפוריות הקיץ, ברביצה ובהעלאת הגרה. נראה ששילוב בין צינון הסככות לצינון ישיר לפני החליבות ובתנאי מזג אוויר קיצוני, גם בין החליבות, יש בהם אפקט מרבי בשמירה על שחרור החום אצל הפרות. תמיד יהיה מי שיגיד, וכנראה בצדק, שיש צורך בעוד ניסויים והתנסויות במשקים שונים ובאזורי אקלים שונה, עד לפיתוח השיטה המיטבית שיש

“דרך החוות” בנגב - על מה הסיפור

מירי בחוות השחפים - מאז התפתחה הרפת מאוד

משה טנא בחוות טנא

שותפים ולחוג איתנו את שנת העשור לפגוש את אורח חיים, לטעום מן הביכורים, לראות ולהנות מאחד הפרויקטים המיוחדים המוצלחים בנגב, שמעוררים בכל ישראלי רגש של גאווה. ■

לפני עשר שנים עלתה על גבעה חשופה בהר הנגב משפחת קורנמל והייתה לחווה הראשונה שהוקמה מאז התקופה הביזנטית. עד היום עלו, בזו אחר זו, 24 חוות ב"דרך החוות בנגב", ממפעלי ההתיישבות החדשה בדרום.

בעמל רב ובהשקעה אישית של כל משפחה אך גם בעידוד, תמיכה והמון פרגון, אהדה ואף סיוע של מוסדות המדינה והרשויות השונות, שראו במפעל ההתיישבותי את ציונות שנות האלפיים.

הקמנו, כל אחד לפי דרכו חווה חקלאית יש מאין. הפרויקטים החקלאיים למיניהם, גידול פרות ועזים לחלב, כרמי זיתים ויון, האירוח הכפרי, המחלבות האיכותיות והיין הייחודי, שינו את פני התיירות בנגב.

מתוך 24 החוות בנגב יש 2 חוות רפת: חוות שחפים וחוות טנא - השקעה עצומה, עבודה רבה והרבה אהבה ושליחות, השקיעו שתי המשפחות שעקרו מחיים טובים במושבים בית חנניה ואביגדור, והגיעו בודדים לשממה והפריחו אותה. ענף החלב מחזק את ידיהם של בני המשפחות, להמשיך ולהיאחז בקרקע במדברית וליצור פעילות רפת חלב לתפארת.

ואכן, במהלך השנים זכו החוות שלנו לתהודה חיובית רבה. המוני המטיילים פוקדים אותן מאז, ונחשפים לחוויה מיוחדת ושונה המבליטה, יותר מכול, את היפה שבנגב והחיבור למדבר.

אולם, בצד העשייה הרבה, הסיפוק וההישגים, מצאנו את עצמנו נאלצים להתמודד עם תוצאות מחדליה של הביורוקרטיה והפקידות שהתרשלה בתפקיד שהוטל עליה לקדם ולהסדיר את "דרך החוות בנגב".

וכך, בוקר אחד, מצאנו כי הפרקליטות החליטה לנקוט נגדנו בשורה של צעדים ופעולות שסופם דרישה להרוס את כל שבנינו, לפנות את כל שפיתחנו, לשלם סכומים אסטרונומיים כפיצוי למדינה... ואז? או אז, כשהדף חלק, תוכל המדינה לצאת במרכז ולמכור את החוות שבנינו, פעם נוספת, לכל המרבה במחיר! פשוט כן!

ומה בנוגע להיגיון? את ההיגיון תאלצו למצוא בסיפור אחר. עשר שנים חלפו להצלחתנו, למרות הכול, בתנאים לא תנאים ובהקרבה אישית לא מבוטלת, לבנות כאן את חיינו.

באנו לכאן כדי להישאר ולא נוותר!

היום אנחנו חוגגים עשור להקמתנו ואנו מזמינים את כולכם להיות

השר חיים אורון חונך את רפת שחפים 2004